

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Altera difficultas resolvitur, & declaratur, quænam sint causæ, à
quibus provenit diversitas videndi creaturas in Verbo,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

docent beatos omnia quæ ad eorum statum pertinent in verbo cognoscere. Si beati in verbo viderent omnia quæ pertinent ad eorum statum, ea scirent ab initio beatitudinis, & non per successionem temporum, cum visio beata sit immutabilis, & tota simul, & non crescat per successionem, ut sequenti disputatione dicemus: At constat Angelos, circa ea quæ accidunt regnis, vel provinciis, vel hominibus suæ curæ commissis (quæ utique ad proprium illorum statum pertinent) non semper omnia scire à principio beatitudinis, sed dari locutionem, & illuminationem inter ipsos Angelos, ut docetur in Tractatu de Angelis, & constat ex Danielis 10. ubi Angelus Perfarum, & Angelus Iudæorum, dicuntur inter se altercari, pugnare, & litigare (contrarietate rerum, non voluntatum, ut explicat S. Thomas infra quæst. 113. art. 8.) quia scilicet adhuc illis ignota erat voluntas divina circa liberationem Iudæorum. Ergo beati non vident in verbo omnia quæ pertinent ad illorum statum, sed aliqua extra verbum per revelationem cognoscunt.

100. Confirmatur, & magis illustratur hæc veritas, egregio D. Thomæ testimoniò, desumptò ex 4. sent. dist. 49. quæst. 2. art. 5. ad 12. ubi sic habet: *Nihil prohibet dicere quòd post diem iudicij, quòd gloria hominum & Angelorum erit penitus consummata, omnes beati scient omnia quæ Deus scientiâ visionis novit: ita tamen quòd non omnes omnia videant in essentia divina, sed anima Christi ibi plenè videbit omnia, sicut & nunc videt: alij autem videbunt ibi plura vel pauciora, secundum gradum quòd Deum cognoscunt; & sic anima Christi, de his quæ præ alijs videt in verbo, omnes alias illuminabit. Unde dicitur Apocalypsis 21. quòd claritas Dei illuminat civitatem beatorum, & lucerna eius est agnus. Et similiter Angeli superiores illuminabunt inferiores, non quidem novâ illuminatione, ut scientiâ inferiorum augetur per hoc, sed quòd continuatione illuminationis, sicut si intelligatur quòd sol quiescens illuminat aërem. Quibus verbis clarissimè docet, quòd beati post diem iudicij, multa quæ pertinent ad abundantiorè gloriam, videbunt formaliter in verbo; quædam verò extra verbum, ut pertinentia ad gloriam accidentalem, per illuminationes quæ fiunt à superioribus, præsertim ab anima Christi, vidente in verbo omnia quæ Deus cognoscit in seipso per scientiâ visionis. Unde Caietanus 2. 2. quæst. 83. art. 4. dicit aliquid posse cognosci per visionem beatam dupliciter. Primò formaliter, & hoc modo cognoscitur à beatis quidquid vident initio suæ beatitudinis. Secundò causaliter, quatenus ex scientiâ beata, tanquam proprietas resultat scientiâ inferior, quæ infusa dicitur, per quam cognoscunt successivè quidquid per illuminationè excipiunt. Altero ergo ex his duobus modis cognoscunt beati in patria quæ pertinent ad proprium statum, ac proinde omnes preces ac orationes ad ipsos fusas, vel fundendas. Unde quando D. Thomas dicit 3. p. quæst. 10. art. 2. quòd nulli beato deest, quin cognoscat in verbo omnia quæ ad ipsum spectant, intelligi debet, beatum ea in verbo cognoscere, vel formaliter, vel causaliter. Vel etiam dici potest, illum loqui de his quæ spectant ad statum beati directè & per se, qualia sunt ea quæ in ipso beatitudinis statu ipse agere debet (hæc enim probabile est, beatos in verbo videre) non autem de his quæ per accidens tantùm & indirectè ad ejus statum pertinent, qualia sunt ea*

A quæ apud nos aguntur, & orationes quæ ad eos fiunt, aut personæ quæ illorum patrocinio & custodia committuntur; nam illa omnia non videri à beatis in verbo, sed extra verbum, per speciales revelationes, multò probabilius est; ut sic detur locus in multis consultationi divinæ sapientiæ, & illuminationi superiorum Angelorum ad inferiores.

§. II.

Altera difficultas resolvitur, & declaratur, quoniam sint cause, à quibus provenit diversitas videndi creaturas in verbo.

B Dico quartò: Causa cur plures vel pauciores creaturæ possibiles, à beatis in verbo videantur, sumitur ex majori vel minori intensiōe luminis gloriæ: ratio verò cur hæc creaturæ possibiles à beatis in particulari potius quàm aliæ cognoscantur, petitur ex ipsa natura creaturarum; quia quædam sunt de se latentiore, quædam manifestiores; & ita quædam majori luminis proportionatæ sunt, quædam minori.

101. Prima pars conclusionis sequitur ex principijs supra statutis: Cum enim creaturæ possibiles, in essentia divina tanquam in causa, & medio prius cognito videantur; ratio videndi plures vel pauciores creaturas possibiles, est major vel minor penetratio divinæ essentia, primario cognita: Sed major vel minor divinæ essentia penetratio, oritur ex majori vel minori intensiōe luminis gloriæ: Ergo causa cur plures vel pauciores creaturæ possibiles à beatis in verbo videantur, sumitur ex majori vel minori intensiōe luminis gloriæ.

102. Secunda pars docetur à D. Thoma quæst. 8. de verit. art. 4. ad 12. ubi loquens de cognitione creaturarum possibilium in verbo, dicit: *Quædam sunt latentiore, quædam manifestiores; & ideo ex visione divina essentia quædam cognoscuntur, quædam non.* Ratio etiam id suadet. Ita enim se habet causa ad manifestandos effectus, sicut principium ad inferendas conclusiones; unde sicut ex principijs demonstrationis, statim aliqua conclusiones eliciuntur; quædam verò non nisi per multa media, quia sunt ab illis magis remotæ: ita etiam quidam sunt effectus in divina essentia manifestiores, qui eâ visâ, statim cognoscuntur à lumine gloriæ, quamvis remissò; alij verò latentiore, qui ut videantur indigent lumine gloriæ magis intenso, & divinam naturam intimius penetrante.

104. Qui verò effectus manifestiores, & qui latentiore sunt, variè ab Authoribus explicatur. Aliqui existimant creaturas esse latentiore, vel manifestiores, ob majorem vel minorem perfectionem & entitatem. Alij, ob majorem vel minorem convenientiam & similitudinem cum Deo. Alij sentiunt, illos esse effectus manifestiores, qui majorem habent proportionem cum intellectu, & modo intelligendi beatorum; latentiore autem, qui magis ab hac proportione recedunt. Alij denique dicunt, illam creaturam debere dii latentiorem in Deo, & requirere perfectius lumen ut videatur, quæ cognoscitur non solum quoad an est, & quasi superficialiter, sed etiam quoad quid est, & penetrando omnes rationes intelligibiles, secundum quas subest divina providentia.

105. Dico quintò: Causa proximæ, & intrinsecæ, à quibus provenit diversitas videndi has creaturas existentes vel futuras in verbo, potius quàm alias, sunt lumen gloriæ, & divina essentia, in

ratione speciei intelligibilis, intellectui beatorum diversimodè applicata ac determinata, juxta exigentiam luminis, ad repræsentandas has potius creaturas quam alias.

Colligitur ex D. Thoma variis in locis: nam hic art. 6. & 7. & 3. contra Gentes cap. 57. reducit diversitatem visionis beatæ ad diversitatem luminis gloriæ. Et quæst. 8. de verit. art. 4. ad 2. recurrit ad diversam applicationem divinæ essentiæ, in ratione speciei, quæ semper comitatur proportionem luminis gloriæ.

106. Probatur etiam conclusio ratione. Principia intrinseca visionis beatæ (id est intra intellectum existentia) sunt lumen gloriæ & essentia divina per modum speciei intelligibilis, intellectui beatorum unita, ut supra declaratum est: Unde cum diversitas cognitionis peti debeat ex principiis intrinsecis ad illam concurrentibus, etiam diversitas videndi has creaturas potius quam alias, sumi debet ex differentia individuali luminis gloriæ, & ex unione essentiæ divinæ, ut speciei intelligibilis, quæ juxta proportionem luminis, plus vel minus se manifestat beatis, & est ratio videndi plures vel pauciores creaturas.

Dico ultimum: Causæ extrinsecæ & remotæ, cur aliqua creaturæ existentes vel futura videantur à beatis, potius quam aliæ, sunt status cujuslibet beati, & voluntas Dei applicans & determinans essentiam divinam in ratione speciei, ad repræsentandum has creaturas potius quam alias.

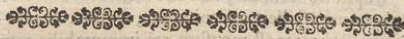
107. Prima pars conclusionis evidens est: ut enim ostendimus §. precedenti, visio beatæ, cum sit perfectè satisfactiva omnisi justis desiderij, manifestat beatis omnia quæ pertinent ad proprium illorum statum: Unde cum ad statum cujuscumque beati, aliqua creaturæ in particulari pertineant, ut antea declaravimus, status cujuslibet beati est causa extrinseca, & remota, cur hæc potius quam alia creaturæ in verbo cognoscantur.

Addo quod, sicut charitas recepta in Petro, magis ipsum inclinât ad seipsum amandum, quam alium; & sicut virtus fortitudinis, licet sit ejusdem speciei in viro, & in muliere; inclinât tamen virum ad aggrediendum hostes, non fœminam, quia hoc non decet statum ipsius. Ita etiam lumen gloriæ perficit, & inclinât subiectum in quo recipitur, secundum modum, & capacitatem ipsius; & determinât intellectum beati, ad videndum has creaturas potius quam alias, secundum quod postulat proprius cujuscumque status: Ergo status cujuslibet beati, est causa veluti extrinseca, à qua oritur diversitas videndi in verbo has creaturas potius quam alias.

108. Secunda verò pars, quæ asserit talem diversitatem peti etiam ex libero decreto divinæ voluntatis, divinam essentiam in ratione speciei intelligibilis, intellectui beatorum diversimodè applicantis, evidens est. Cum enim essentia divina, ut gerens vices speciei, non sit ex se determinata, sed indifferens ad repræsentandum has potius quam illas creaturas, debet extrinsecè determinari, & applicari per decretum divinæ voluntatis, ad repræsentandas tales creaturas potius quam alias, iuxta exigentiam luminis gloriæ, & meritum ac statum cujuslibet beati. Et ideo essentia divina vocari solet speculum voluntarium, quia non repræsentat nisi ea quæ Deus vult & ordinat; & nisi ut applicata, & determinata, per liberum decretum voluntatis divinæ: sicut divina omnipotentia non determinatur ad hæc po-

Tom. I.

titus quam illa producenda, nisi ratione ejusdem decreti.

DISPUTATIO VI.

De mensura visionis Beatificæ.

AD complementum hujus Tractatus, superest ut de mensura visionis beatificæ disseramus, & durationem per quam illa mensuratur, breviter explicemus. Unde sit

ARTICVLVS VNICVS.

Quanam sit mensura visionis beatificæ?

§. I.

Premittenda ad resolutionem questionis.

Suppono primo, visionem beatificam esse omnino invariabilem, & quæcumque videntur à beatis in verbo, non successivè sed simul videri.

Ita docet D. Thomas hic art. 10. & 3. contra Gentes cap. 60. & colligitur ex SS. Patribus: Augustinus enim 15. de Trinit. cap. 16. loquens de visione beatæ: *Non erunt, inquit, volubiles nostre cogitationes, ab aliis in alia cunctis atque redeuntes; sed omnem scientiam nostram simul uno conceptu videbimus.* Idem docet D. Bernardus 5. de confid. cap. 13. ubi sic habet: *Non enim tunc fragilis acies mentis nostræ, quantumcumque vehementer intendens, aliquatenus dissiliet, resiliere in suam pluralitatem: colliget se magis, adunabit, conformabitque unitati illius, vel potius unitati illi.*

Eadem veritas significari videtur Isaiæ 6. cum enim dixisset Propheta, quod *seraphim stabant* (scilicet ante thronum Dei) statim subjungit, *sex alæ erant uni, & sex alæ alteri, & duabus volabant:* quæ verba expendens idem Bernardus ferm. 4. de verbis Isaiæ: *Ad quid* (inquit) *tunc alæ, si stant?* Cui interrogationi sic respondet: **D** Credo autem, sicut in volatu alacritatem, sic in statione immobilitatem promitti.

Probatur etiam eadem suppositio triplici ratione quam habet D. Thomas locis citatis. Prima est, quia beati omnia quæ videntur in verbo, videntur in unica specie divinæ essentiæ: ea autem quæ videntur in unica specie, videntur simul, & non successivè. Quam rationem etiam tangit D. Bernardus ferm. 31. in Cant. ubi loquens de excellentia divinæ visionis, sic ait: *Ille visio stat, quia forma stat quæ tunc videtur: est enim, nec ullam capit ex eo quod est, fuit, vel erit, mutationem.*

Secunda ratio est. Felicitas perfecta (qualem habent beati in visione Dei) non est secundum habitum, sed secundum actum, ut dicit Aristoteles 10. Ethic. Ergo non unum prius, & aliud posterius, sed omnia simul & semper, secundum actum, & in uno actu videntur à beatis.

Tertia ratio quam etiam adducit S. Thomas locis citatis, sic potest proponi. Unaquæque res, cum venerit ad suum ultimum finem, quiescit, cum omnis motus sit ad acquirendum finem: Sed ultimus finis intellectus, est visio divinæ essentiæ: Ergo intellectus divinam essentiam videns, non movetur ab uno intelligibili in aliud, sed om-

Z. iij